

Mål 2 Öarna

Projektet delfinansieras av
EUROPEISKA UNIONEN

EG:s strukturfonder

Kommunalt handlingsprogram för skärgården 2006

Antaget av kommunfullmäktige
§ 72, 2006-05-08

Innehåll

	Sid
Sammanfattning	1
Utgångspunkter	2
Strategiska skärgårdsfrågor	3-7
Principer för genomförande	8-9
Underlag till programmet	Bilaga

Sammanfattning.

Skärgården i Karlshamns kommun är unik och mycket attraktiv för boende, besökare, turism och rörligt friluftsliv. Natur- och kulturmiljön är en stor tillgång inte bara lokalt för Karlshamn och Blekinge då området är klassat som riksintresse. En levande skärgård förutsätter att det finns service av olika slag samt möjligheter till näringsverksamhet. Skärgården och dess värden spelar en viktig roll i strävan att marknadsföra kommunen som en attraktiv plats att bo, verka och leva i. Det arbete som ägt rum under sommaren och som delvis finansierats av EU via Mål 2 Öarna har genom en bred och öppen dialog om framtiden fångat upp många idéer och förslag som ligger till grund för detta handlingsprogram.

Programmet är en av pusselbitarna i kommunens vision om att kommunen ska erbjuda goda möjligheter till boende, arbete och försörjning, trygghet och säkerhet, kultur- och fritidsverksamhet allt i en god livsmiljö.

För att öka förutsättningarna att nå visionen föreslås att handlingsprogrammet inriktas på 5 strategiska områden som ska stå i fokus för kommunens insatser under de närmaste åren.

- Boende och kommunikationer
- Näringsliv och service
- Friluftsliv och turism
- Matviks hamn
- Vatten och avlopp

Programmet ska konkretiseras och genomföras i kommunens nämnder och bolag samt i samverkan mellan dessa. Som stöd för detta biläggs det underlag som arbetats fram inom ramen för EU-projektet. Underlaget beskriver de anspråk som väckts under sommarens arbete och dialog samt vilka åtgärdsförslag som därvid bör beredas vidare av olika kommunala instanser.

Underlaget kan dessutom utgöra inspirationskälla och idékatalog för andra aktörer än kommunen såsom enskilda, föreningar, företag, myndigheter och andra organisationer.

Handlingsprogrammets intentioner ska kopplas till respektive nämnds/verksamhets-utövares årsvisa budgetarbete och inledas 2006. Under 2006 och 2007 ska arbetet fokuseras på vissa prioriterade åtgärder inom respektive strategiområde. Åtgärderna framgår av programmet. Bland annat ska teknik- och fritidsnämnden genomföra en omfattande studie samt ge förslag till om och hur kommunen kan medverka till att förbättra VA-förhållandena på skärgårdsöarna.

Utgångspunkter

Karlshamn kommun arbetar för en långsiktig hållbar utveckling utifrån ekonomiska, ekologiska, sociala och kulturella aspekter. Det övergripande målet är en attraktiv kommun där människor vill och har förutsättningar att bo, verka och må bra. I visionen för Karlshamn har den goda livsmiljön lyfts fram som en viktig faktor för en positiv befolknings- och näringslivsutveckling. Skärgårdsområdet är därvid en stor tillgång och av riksintresse. Som ett led i detta presenteras nu detta handlingsprogram. Programmet omfattar skärgården i den östra kommundelen.

Riksdagen har i det nationella miljömålet ”Hav i balans samt levande kust och skärgård” bland annat angivit att stor hänsyn ska tas till upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringsar, rekreation och annat nyttjande av skärgårdsområdet ska bedrivas så att hållbar utveckling främjas. Kommunen och staten är överens om denna inriktning.

Sådana mål och strategier som berör skärgården och som tas upp i andra övergripande kommunala och regionala styrdokument kompletterar det nu aktuella programmet.

Det arbete som bedrivs enligt speciallagstiftningar, såsom miljöbalken och plan- och bygglagen behandlas inte i detalj i det aktuella handlingsprogrammet. Byggnadsnämnden och Miljöförbundet Blekinge Väst har därvid uppdrag att som tillsynsmyndigheter arbeta med bygglov, sunda och säkra miljöer m.m.

Handlingsprogrammet för skärgården ska ge stöd och vägledning för ökad samverkan på vägen till en hållbar utveckling i skärgården. Det är inte möjligt att kommunen ensam ansvarar för skärgårdsutvecklingen. Det krävs också att andra aktörer och enskilda ”drar sitt strå till stacken” samt att samarbete och samordning mellan kommunala verksamheter, myndigheter, organisationer och medborgare stimuleras. Programmet och det bilagda underlaget ska därvid vara vägledande för kommunen och samtidigt utgöra inspirationskälla för andra aktörer.

Handlingsprogrammet fokuserar på fem strategiska områden. Inom respektive område föreslås övergripande och konkreta åtgärder som kommunens skärgårdsarbete ska inriktas på. Strategiområdena är:

- **Boende och kommunikationer**
- **Näringsliv och service**
- **Friluftsliv och turism**
- **Matviks hamn**
- **Vatten och avlopp**

Strategiska skärgårdsinsatser

- Boende och kommunikationer

Skärgårdsområdet har hittills bevarats från hård exploatering och utbyggnad varvid intrycket av genuin skärgårdsmiljö finns kvar till stor del. En balanserad utveckling mellan allmänna och enskilda intressen förordas.

Under 1960- och 1970- talet flyttade många permanentboende i skärgårdsområdet till fastlandet och skärgårdsbebyggelsen övergick istället till fritidsboende. På senare år har dock viss omvandling tillbaka till permanent boende ägt rum och intresset för detta har ökat. Såväl fritidsboende som permanent boende i det mycket attraktiva skärgårdsområdet efterfrågas av många och fastighetsmarknaden där präglas av ökad efterfrågan, ökade priser och ökade fastighetsvärden.

Förslag till kommunala åtgärder 2006-2007

Byggnadsnämnden bör påbörja arbete med att ta fram områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen för ny-, om- och tillbyggnader i skärgårdsområdet under 2006. Arbetet bör initieras inom ramen för pågående översiktsplanearbete. Områdesbestämmelserna bör kunna antas av kommunfullmäktige senast 2008.

Gällande avtal vad gäller upphandling av båtkommunikationer bör ses över med hänsyn till vilka öar som ska angöras, samordning av trafik mellan linjerna, utökad turtäthet i juni och augusti, koppling till kommunens miljöpolicy m.m. Frågan bör beredas vidare av kommunstyrelsen i samverkan med länstrafiken.

Servicenämnden bör i samverkan med teknik- och fritidsnämnden utreda möjligheterna att erbjuda boende i skärgårdsområdet en samlingslokal för föreningsverksamhet, skärgårdsinformation och andra sammankomster. Möjligheter till bidrag från Boverket samt Leader + ska undersökas. Dialog ska föras med representanter för det berörda föreningslivet.

Kommunala åtgärder på lite längre sikt

Under senare hälften av 2007 bör byggnadsnämnden och teknik- och fritidsnämnden genomföra en översyn av förslagna kommunala insatser på medellång och lång sikt enligt bifogat underlag och därvid lämna nytt förslag till vilka åtgärder som bör prioriteras, påbörjas och genomföras 2008-2010.

Andra aktörer kan bidra till skärgårdsutvecklingen

Det är kommunens förhoppning att det bifogade underlaget kan användas som inspirationskälla och idékatalog för åtgärder som kan vidtas av enskilda kommuninvånare, föreningslivet, näringslivet, myndigheter och andra organisationer.

• Näringsliv och service

Kommunen vill se en tillväxt i det näringsliv som arbetar med och i skärgården. Detta skapar arbete samtidigt som möjligheterna till en god service utvecklas. Med god service trivs kommunens invånare, besökare, turister och fritidsboende samtidigt som kommunen kan bli en attraktiv plats för nya invånare.

I kommunens näringspolitiska program slås fast att kommunen ska bidra till utveckling av nätverk för mindre företag inom olika områden exempelvis turism, service och upplevelse inom kultur- och fritidsområdet. Skärgården erbjuder unika möjligheter till detta.

Såväl permanent boende som fritidsboende men även turismen och det rörliga friluftslivet framställer behov av service inom skilda ändamål som bör kunna utgöra en bra grund för utveckling av små företag i skärgårdsområdet.

Förslag till kommunala åtgärder 2006-2007

Kommunens näringslivsråd bör verka för att ett nätverk av skärgårdsföretagare knyts till rådet förslagsvis som referensgrupp. Dialogen bör därvid ha som syfte att finna möjligheter att marknadsföra hantverkare och näringsidkare i skärgården, se möjligheter till förbättrad varuförsörjning och service vad gäller utdelning av post och dagstidning m.m. Förutsättningar till bredband eller alternativ därtill bör studeras liksom tillgänglighet till allmänna bryggor för serviceändamål.

Kommunala åtgärder på lite längre sikt

Under senare hälften av 2007 bör byggnadsnämnden och teknik- och fritidsnämnden genomföra en översyn av övriga föreslagna kommunala insatser på medellång och lång sikt enligt bifogat underlag och därvid lämna nytt förslag till vilka åtgärder som bör prioriteras, påbörjas och genomföras 2008-2010.

Andra aktörer kan bidra till skärgårdsutvecklingen

Det är kommunens förhoppning att det bifogade underlaget kan användas som inspirationskälla och idékatalog för åtgärder som kan vidtas av enskilda kommuninvånare, föreningslivet, näringslivet, myndigheter och andra organisationer.

Friluftsliv och turism

Skärgårdens stora natur- och kulturvärden är en av grundpelarna i kommunens attraktivitet. Det rörliga friluftslivet och turismen ska utvecklas med hänsyn till dessa värden och på ett hållbart sätt.

Människors möjligheter att komma ut i skärgården och uppleva naturen på nära håll är ett viktigt inslag i sig men även förenligt med kommunens ambitioner om en förbättrad folkhälsa genom friluftsliv. Intressena kan ibland stå i konflikt med enskilda fastighetsägares intressen och restriktioner såsom Natura 2000 m.m. En utveckling i balans är nödvändigt.

Förslag till kommunala åtgärder 2006-2007

Kulturnämnden bör initiera en dialog med museer, föreningar och hembygdsforskare för att förstärka skärgårdens identitet och gemenskap inom kulturområdet. Bildande av nätverk för olika aktiviteter inom kulturområdet bör stimuleras. Möjlighet till stöd från Leader + bör undersökas.

BUS-nämnden bör genom fortsatt uppdrag från kommunstyrelsen samverka med Stigmännen Karlshamns OK för att utveckla möjligheterna att ta fram en karta för skärgårdsområdet som utvisar natur-, kultur- och friluftsvärden. Kartan bör innehålla beskrivningar, rättigheter och skyldigheter vad gäller spelregler för rörligt friluftsliv och turism såväl på land som till havs. Projektet förutsätter bidrag från naturvårdsverket, vilket ansökts om och ingår i ett större paket med Ire Natur- och Kulturskola som koordinator.

Ett mer detaljerat program för utveckling av turismen i skärgården bör utarbetas av turistbyrån under politisk ledning av kommunstyrelsen. Programmet bör inriktas på de förutsättningar som gäller för ekoturism. Arbetet kan ske i samverkan med t.ex Region Blekinge, Blekinge tekniska högskola, myndigheter samt lokala aktörer och föreningar. Möjligheten till stöd från Leader + alternativt Mål 2 öarna ska undersökas. Begränsningar och möjligheter vad gäller försvarsmaktens mark och anläggningar ska studeras. Arbetet bör inledas med en förstudie.

Teknik- och fritidsnämnden bör verka för att en del relativt ”enkelt åtgärdade hinder” för handikappades möjligheter att vistas i skärgården förbättras liksom vissa andra och smärre tekniska åtgärder för att öka värdet för friluftslivet. Här kan som exempel nämnas Ö-skylltar, förbättring av Tärnö byväg, upprustning av Abrams brunn på Tärnö, annan disposition avseende fotbollsspel vid Sandviks strandäng samt vägvisnings- och informationsskylltar på Tärnö. Dialog med skärgårdsföreningarna ska ske. Vad gäller de handikappades intressen ska dialog dessutom ske med handikappföreningarnas Boråd.

Kommunala åtgärder på lite längre sikt

Under senare hälften av 2007 bör byggnadsnämnden och teknik- och fritidsnämnden genomföra en översyn av övriga föreslagna kommunala insatser på medellång och lång sikt enligt bifogat underlag och därvid lämna nytt förslag till vilka åtgärder som bör prioriteras, påbörjas och genomföras 2008-2010.

Andra aktörer kan bidra till skärgårdsutvecklingen

Det är kommunens förhoppning att det bifogade underlaget kan användas som inspirationskälla och idékatalog för åtgärder som kan vidtas av enskilda kommuninvånare, föreningslivet, näringslivet, myndigheter och andra organisationer.

• Matviks hamn

Matviks hamns potential som centralpunkt eller bashamn för skärgårdsområdet ska tas tillvara och utvecklas som resurs för såväl boende som friluftsliv och turism.

Matvik utgör den naturliga utskeppningshamnen för småbåtstrafiken till och från skärgårdsområdet. Det finns omfattande anspråk på hamnen och den service som erbjuds utifrån olika aspekter såsom båtplatser, bilparkering, kollektivtrafik, varuförsäljning, toaletter, duschar och renhållning.

Övriga större småbåtshamnar i kommunen sköts av bryggföreningar med ett mycket bra resultat. Frågan om bildande av bryggförening också i Matvik har diskuterats tidigare dock utan att man "nått ända fram".

Förslag till kommunala åtgärder 2006-2007

Teknik- och fritidsnämnden bör ta initiativ till dialog med föreningslivet i skärgården samt med sådana båtplatsinnehavare som ej är boende eller verksamma i skärgården om bildande av en bryggförening. Syftet med en sådan förening är att öka brukarinflytandet vad gäller utformning och skötsel i hamnområdet. Goda exempel från andra bryggföreningar ska tillämpas. Möjligheter till stöd från Leader + alternativt Mål 2 Öarna ska undersökas.

Då föreningen (förhoppningsvis) bildats bör denna i samverkan med teknik- och fritidsnämnden bl.a ta ansvar för skötsel av anslagstavla, bryggskyltning, säkerhetsanordningar, städning, renhållning m.m.

Kommunala åtgärder på lite längre sikt

Under senare hälften av 2007 bör byggnadsnämnden och teknik- och fritidsnämnden genomföra en översyn av övriga föreslagna kommunala insatser på medellång och lång sikt enligt bifogat underlag och därvid lämna nytt förslag till vilka åtgärder som bör prioriteras, påbörjas och genomföras 2008-2010.

Andra aktörer kan bidra till skärgårdsutvecklingen

Det är kommunens förhoppning att det bifogade underlaget kan användas som inspirationskälla och idékatalog för åtgärder som kan vidtas av enskilda kommuninvånare, föreningslivet, näringslivet, myndigheter och andra organisationer.

- **Vatten och avlopp**

Vatten- och avlopp i skärgården är begränsande för möjligheterna att utveckla området i den riktning som programmet i övrigt pekar på. Kommunens ansvar och andra aktörers ansvar och möjligheter ska utredas.

I takt med önskad och önskvärd utveckling av såväl boende som friluftsliv och turism i skärgården ökar kraven på bättre sanitära förhållanden och minskad miljöbelastning av hav och skärgårdsnatur.

Trycket på de enskilda va-anläggningarna och/eller de sommarvattenledningar som kommunen tillhandahåller står enligt många utsago inte i relation till det behov som finns och dagens krav på kvalitet.

Förslag till kommunala åtgärder 2006-2007

Teknik- och fritidsnämnden bör under 2006 lägga fast en policy och strategi vad gäller framtida VA-försörjning i skärgården. Utredningsarbetet för detta bör inledas hösten 2005. Kommunens ansvar och andras ansvar ska belysas. Möjlig samverkan mellan kommunen och samfälligheter ska studeras. I strategin ska kommunens syn på teknik, miljö och ekonomi redovisas. Utredningsarbetet ska ske med stor öppenhet och dialog med fastighetsägarna. Samråd ska ske med länsstyrelsen och lantmäteriet. Lagkrav i t.ex miljöbalken ska beaktas. Möjligheter till stöd från Leader+ ska undersökas.

Ovannämnda utredning och strategi bör ligga till grund för teknik- och fritidsnämndens budgetarbete inför 2007.

Kommunala åtgärder på lite längre sikt

Under senare hälften av 2007 bör byggnadsnämnden och teknik- och fritidsnämnden genomföra en översyn av övriga föreslagna kommunala insatser på medellång och lång sikt enligt bifogat underlag och därvid lämna nytt förslag till vilka åtgärder som bör prioriteras, påbörjas och genomföras 2008-2010.

Andra aktörer kan bidra till skärgårdsutvecklingen

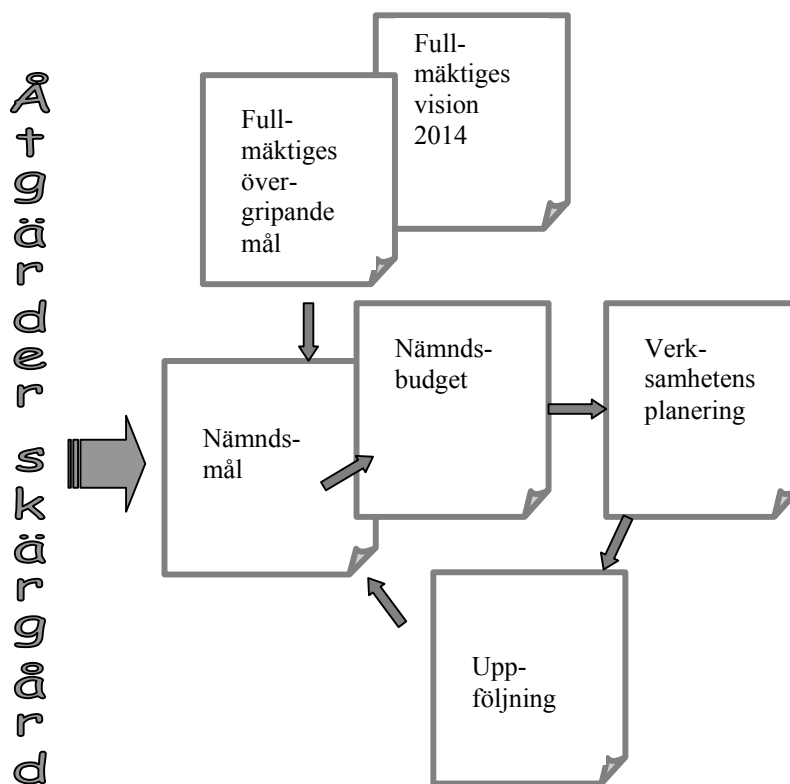
Det är kommunens förhoppning att det bifogade underlaget kan användas som inspirationskälla och idékatalog för åtgärder som kan vidtas av enskilda kommuninvånare, föreningslivet, näringslivet, myndigheter och andra organisationer.

Principer för programmets genomförande

För att skärgårdsarbetet ska få goda resultat behövs kunskap, samverkan, långsiktighet, resurser och uppföljning.

Resurser för genomförande av programmet

Programmets intentioner ska förverkligas stegvis inom respektive berörd nämnds ansvarsområden. Teknik- och fritidsnämnden och byggnadsnämnden har därutöver en pådrivande och uppföljande roll. I nämndsövergripande frågor sker detta i dialog med kommunstyrelsen.

Varje nämnd är unik att genomföra programmet på det konkreta sätt den finner lämpligt med hänsyn till verksamhetens karaktär. I detta synsätt ingår även att ta ekonomiskt ansvar i nämndens budget för skärgårdsåtgärderna, om inte annat beslutas av kommunfullmäktige.

Dialog och samverkan

Vid nämndernas arbete med de konkreta utvecklingsåtgärderna ska intentionerna i kommunens demokratiprogram vara vägledande. Dialog, samråd och samverkan med fastighetsägare, föreningar, myndigheter och andra organisationer skapar förutsättningar för ett demokratiskt förhållningsätt i utvecklingsarbetet. Detta förhållningsätt ska spegla beslutsprocessen i ärenden som handlar om skärgården.

Uppföljning

De nämnder som ges uppdrag i programmet ska inom ramen för sin ordinarie rapporteringskyldighet i samband med årsbokslut delge kommunstyrelsen en sammanfattande lägesrapport om vidtagna åtgärder och förenligheten med handlingsprogrammet.

Översyn av bifogat underlag med nytt handlingsprogram för 2008-2010

Teknik- och fritidsnämnden och byggnadsnämnden ska i samband med budgetberedningen inför 2008 gemensamt göra en översyn av det till programmet bilagda underlaget. Översynen ska utmynna i ett nytt handlingsprogram för åren 2008-2010. Dialog om innehåll i programmet ska genomföras med skärgårdsföreningarna.

Bilagat underlag för handlingsprogrammet

Karlshamn har av EG:s strukturfondsdelegation för Mål 2 Öarna beviljats finansiellt stöd till skärgårdsprojektet. Med hjälp av detta stöd och under de villkor som gäller för bidragsbeslutet har teknik- och fritidsnämnden och byggnadsnämnden som huvudmän för projektet, under sommaren 2005, arbetat fram det underlag som ligger till grund för detta kommunala handlingsprogram. Underlaget biläggs i sin helhet till programmet.

Koppling till kommunens översiktliga planering

Detta handlingsprogram ska beaktas i samband med översyn av kommunens översiktplan.

Bilaga Underlag till kommunal handlingsplan för skärgården

Mål 2 Öarna

Projektet delfinansieras av
EUROPEISKA UNIONEN
EG:s strukturfonder

Mål 2 Öarna

1. Projektbeskrivning.....	2
1.1. Bakgrund/Inledning	2
1.2. EU Mål 2 Öarna.....	3
1.3. Syfte och mål	3
1.4. Målgrupp	3
1.5. Organisation och arbetsmodell	4
2. Resultat	5
2.1. Information och offentliggörande.....	5
2.2. Andra projekt.....	5
3. Åtgärdsförslag 2006-2014.....	6
3.1. Generellt	6
3.2. Boende och kommunikationer	6
3.3. Näringsliv och service	8
3.4. Friluftsliv och turism	9
3.5. Matviks hamn	13
3.6. Vatten och avlopp.....	15
3.7. Sammanställning av åtgärdsförslagen	16
4. Bilagor	18
Bilaga 1. Dialogmöten och samråd, intervjuer och enkäter.....	18
Bilaga 2. Inlämnade förslag och synpunkter	18

1. Projektbeskrivning

Skärgårdsprogrammet i Karlshamns kommun belyser vikten av dialog och samverkan mellan olika aktörer. En vision med nyttan av föreslagna åtgärder och samverkan mellan och inom myndigheter är därför nödvändig. Skärgårdsprogrammet vill presentera ett underlag till en handlingsplan med åtgärdsförslag för att fastställa en strategi för hållbar utveckling:

Socialt - människorna som bor och vistas här.

Ekologiskt - hänsyn till miljö, natur och djur.

Ekonomiskt - resurser och lagstiftning

1.1. Bakgrund/Inledning

I riksdagens nationella miljö kvalitetsmål finns bland annat "hav i balans samt levande kust och skärgård". Målet innebär att Västerhavet och Östersjön ska ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfalden ska bevaras. Kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat utnyttjande av hav, kust och skärgård bedrivs så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.

Skärgården är en av Karlshamns viktigaste naturområden inte minst för de boende utan även i marknadsföringen av kommunen för att dra till sig fler besökare. Naturen har ett eget värde och är grunden till att intresset för skärgården ökar. Det ökade intresset påverkar bland annat planeringen av boende, natur- och kulturmiljö, rekreation och friluftsliv.

Fritidsbebyggelsen ökas eller blir permanent och fler invånare vill söka sig till skärgårdboende och därmed ökar också möjligheterna för småskalig företagsutveckling. Det finns därför ett ökat behov av en policy och politisk inriktning i samband med skärgårdsprogrammet.

Det är viktigt att behandla skärgården ur ett helhetsperspektiv där olika delar blir belysta. En hållbar utvecklingsplan som tar hänsyn till sociala, ekologiska och ekonomiska aspekter på en levande skärgård är vägledande i arbetet och har tagits fram för samråd och politiska beslut.

Planering och beslut som rör skärgården bör fattas så nära människorna som möjligt. Den lokala nivån får därför utökade möjligheter och befogenheter att delta och påverka beslutsprocessen. För att förankra och engagera aktörerna utvecklas skärgårdsprogrammet i små arbetsgrupper med representanter från ett urval av intressenterna och aktörerna. Arbetsgrupperna diskuterar och kommer fram med förslag och idéer. Dialogmöten och samråd med medborgare, kommunala och regionala tjänstemän och politiker sker i "skärgårdsforum" för att ta tillvara den lokala kraften och stimulera skärgårdsutveckling och småskalig företagsutveckling.

Den geografiska avgränsningen beror på det faktum att majoriteten av öarna finns koncentrerade till sydöstra delen av Karlshamns kommun. Samtliga öar saknar fast broförbindelse. Enligt den officiella bilden i folkbokföringen den 1 september 2004 fanns det 19 personer mantalsskrivna på 6 öar i Karlshamns östra skärgård. Den 1 augusti 2005 var det samma antal personer mantalsskrivna på 7 öar. Dessa är Bjärnö, Ekö, Kalvholmen, Kalvö, Tärnö, Västra Bokö och Yttre Ekö. Antalet fastigheter uppgår till ca 260 med ungefär 450 fastighetsägare.

Skärgårdsprogrammet sker i tre faser:

Fas 1: Förstudie med förslag till arbetsbeskrivning och åtgärder till arbetet med Karlshamns skärgårdsprogram. Utförd hösten 2004.

Fas 2: Skärgårdsutveckling diskuteras i dialogmöten och aktörssamverkan. Sker sommaren 2005.

Fas 3: Programmets åtgärdsförslag i en handlingsplan bearbetas och genomförs som olika delprojekt på kort, medellång och lång sikt.

1.2. EU Mål 2 Öarna

Karlshamns kommun har av EG:s strukturfondsdelegation för Mål 2 Öarna beviljats finansiellt stöd till projektet "Skärgårdsprogram Karlshamns kommun".

1.3. Syfte och mål

Syftet med projektet är att ta tillvara den lokala mobiliseringen och dess drivkrafter för förbättrade levnadsvillkor i Karlshamns östra skärgård.

Handlingsplanens åtgärdsförslag delas in i följande delområden på kort, medellång och lång sikt:

- Boende och kommunikationer
- Näringsliv och service
- Friluftsliv och turism
- Matviks hamn
- Vatten och avlopp

Planen innehåller anspråk i olika delprojekt för vidare åtgärder och undersökningar. Åtgärdsförslagen blir inte bara kommunens ansvar och uppgift att lösa. Det är viktigt med samverkan och agerande med andra aktörer, som till exempel länsstyrelse, miljöförbund, polis, sjöräddningsverk, försvarsmakt, föreningar och även enskilda personer.

Mål och visioner betraktas i en helhet där alla delar är beroende av varandra. Det är viktigt med fortsatt samverkan både mellan och inom organisationer, myndigheter och föreningar. Skärgårdsprogrammet föreslår därför en samordnande funktion. Dialogmöten behövs för att följa upp programmets intentioner och åtgärder.

Den övergripande målsättningen med projektet är att öka det lokala engagemanget och tillsammans med offentliga aktörer formulera en väl förankrad utvecklingsplan med tydliga åtgärder.

Förväntad effekt av målsättningen blir att antalet medlemmar blir mer aktiva i majoriteten av de föreningar och organisationer som verkar för en levande skärgård. Med levande skärgård menar vi förbättrade levnadsvillkor i form av ökad service, ökad livskvalitet och fler arbetstillfällen. Samverkansformerna i nätverk, formella dialog- och samrådsmöten och kontakter för erfarenhetsutbyte för skärgårdsutveckling har varit ett återkommande inslag under projektiden. Ett otal röster har uttryckt sin tacksamhet över initiativet till projektet och helhetssynen.

Den lokala mobiliseringen förväntas leda till att genomförande av utvecklingsplanens åtgärdsområden kommer att påbörjas under 2006. Åtgärdsförslagen i sin helhet framgår av kapitel 4 i denna rapport.

1.4. Målgrupp

Projektet vänder sig till samtliga aktörer som är intresserade av skärgårdsutveckling. Det vill säga fast boende, fritidsboende, näringsidkare, offentliga aktörer som kommun, länsstyrelse samt övriga intresserade.

I projektets samtliga aktiviteter skall en jämn könsfördelning beaktas. Ett särskilt diskussionsforum för kvinnor etableras eftersom vår uppfattning är att kvinnligt perspektiv på samhällsutveckling framkommer tydligare och starkare om diskussioner sker i grupper bestående endast av kvinnor. På så sätt förbättras jämställdheten när berörda insatser anpassas utifrån kvinnors och mäns olika behov och möjligheter. Det kvinnliga nätverket som grundats under projektets tid har förhoppningar att leva vidare på privat initiativ.

I skärgårdsprogrammet har frågan om hur vi ska leva upp till miljö kvalitetsmålen om "hav i balans samt levande kust och skärgård" diskuterats. Projektdeltagarnas samverkan har stärkt miljömedvetandet i samrådsgrupperna, samtidigt som en hållbar levande skärgård beaktar sociala, ekonomiska och ekologiska aspekter. Detta framgår åtgärdsförslagets övergripande bredd.

1.5. Organisation och arbetsmodell

Det är viktigt att behandla skärgården ur ett helhetsperspektiv där de olika delarna blir belysta. Delarna bör utarbetas av aktörerna i samråd. Det är samtidigt väsentligt med en övergripande arbetsgrupp/styrgrupp som anpassar delarna till ett större helhetsperspektiv.

Sammanställande i styrgruppen för skärgårdsprogrammet är vice ordförande i kommunstyrelsen. Gruppen består i övrigt av representanter från Hällaryd skärgårds fastighetsägareförening, Tärnö stugförening, näringslivet, presidierna för byggnadsnämnden och teknik- och fritidsnämnden, tjänstemän inom kommunen (förvaltningschef, samordnare, stadsarkitekt och skärgårdsutvecklare). Styrgrupps representanter har träffats vid fem olika tillfällen.

En skärgårdsutvecklare är projektanställd på heltid i 4 månader för att ta fram och bearbeta underlaget till handlingsplanen med åtgärdsförslag.

Synpunkter och förslag har lämnats i samband med dialogmöten och aktörssamverkan genom följande aktiviteter:

- Skärgårdsforum med inbjudna föreningar, organisationer och myndigheter som berörs av Karlshamns östra skärgård. Aktörerna har deltagit i två dialogtillfällen - ett inledande där de fick presentera föreningarnas m.fl. synpunkter och ett avslutande med diskussion av alla inlämnade förslag i smågrupper.
- Kvinnor i skärgården har diskuterat skärgårdsutveckling i smågrupper vid två tillfällen.
- Fast boende har inbjudits till ett dialogmöte för att ge sina synpunkter på levande skärgård.
- Djupintervjuer med företagare. Sex näringsidkare har intervjuats om deras inställning och möjligheter till skärgårdsutveckling.
- Företagarmöten. Ett informationsmöte om EU och ett separat med företagarna själva för att diskutera skärgårdsprogrammet.
- Enkäter med besökare i skärgården (turister och båtfolk) och deras syn på levande skärgård och skärgårdsutveckling i Karlshamns kommun.
- Hemsidan www.karlshamn.se/skargard. Möjlighet att lämna (anonyma) synpunkter via webbenkät.
- Förslagslådor har varit uppsatta på stadsbiblioteket, Tjärö, Tärnö och gästhamnen i stan, småbåtshamnarna i Sternö, Kiaholmen, Solskensviken/Svanevik, Matvik, Väggeviken och Köpegårda fritidshusområde.
- Telefonsamtal och korrespondens från allmänheten.

Aktörssamverkan med myndigheter och organisationer. Myndigheter och organisationer har haft tillfälle att lämna synpunkter i samband med Skärgårdsforum. Enskilda möten har hållits med flertalet av berörda aktörer. Dialogerna hade kunnat vara mer samordnade, men har försvårats av att projektiden varit under semesterperiod.

Handlingsplanen med åtgärdsförslag skickas ut till byggnadsnämnden och teknik- och fritidsnämnden för beslut om remiss till berörda föreningar, organisationer, myndigheter och kommunal organisation för att få in synpunkter.

2. Resultat

Resultaten är beskrivna i samband med projektbeskrivningen i kapitel 2.

2.1. Information och offentliggörande

Vid information och offentliggörande är finansiering genom EU Mål 2 Öarna klargjord.

Inbjudan är utskickad till föreningar, organisationer, myndigheter och andra aktörer i skärgården till Skärgårdsforum.

Webenkät för allmänheten på www.karlshamn.se/skargard.

Kontinuerlig uppdatering av projektet på kommunens hemsida, både på löpsedeln, via "projekt" Skärgårdsprojektet och ovanstående adress.

“Skärgårdsnytt” med kontinuerlig information om projektarbetet har skickats ut till berörda aktörer och intressenter.

Skärgårdsföreningarna har varit representerade i styrgruppen och spridit information om projektet till sina medlemmar, liksom näringslivets representant har haft kontakt med företagare i verksamhetsområdet.

Annons i Blekinge läns tidning och Sydöstran den 16 juli med inbjudan till allmänheten att skicka in förslag och synpunkter.

Intervjuer, artiklar och uppföljande notiser om skärgårdsprogrammet har publicerats i lokala dagstidningar .

Presentation av projektet på Region Blekinges hemsida "Aktuellt".

Reportageinslag om projektets fast boende i regionala nyheter "Sydnytt".

Projektet har också tillkännagivits genom uppsättningen av förslagslådorna på olika platser i kommunen och genom personlig utdelning av enkäterna.

2.2. Andra projekt

Erfarenhetsutbyte av liknande projekt har skett genom kontakt med Landsbygdsutveckling i Karlshamn (LUKA) och Mål 2 Öarna-projektet Skärgårdsutveckling Vänern.

Stigmännen Karlshamns Orienteringsklubb har parallellt med skärgårdsprogrammet genomfört en förstudie för att framställa en skärgårdskarta på både land och hav. Kartan trycks i skala 1:10 000 på ett vattentåligt plastmaterial. Kartan omfattar ca 60 km² och sträcker sig från Vägga udde och österut till Allböle-udden. Matviks hamn är gräns i norr och Tärnös södra udde i söder. Mer information om projektet kan erhållas av projektansvarig Jakob Bengtsson. Kontaktuppgifter finns på www.stigmannen.se.

Förslagen på anspråk beaktas i den politiska processen och i samband med översyn av kommunens översiktsplan.

3. Åtgärdsförslag 2006-2014

En levande skärgård förutsätter verksamhet och aktiva företagare. Samtidigt behövs bofasta och besökare för att företagen ska kunna överleva året runt. Möjligheter till förlängd säsong från maj till september ger en levande skärgård under längre perioder. En förutsättning för bosättning är oftast att hela familjen är intresserad.

Skärgården har ett stort konkurrensvärde för att locka nya invånare till Karlshamn. Skärgården är i mycket unik och synnerligen attraktiv för fritidsboende och turister. Både natur- och kulturmiljö gör den till en stor tillgång för kommunen eftersom den är klassad som riksintresse för naturvård, riksintresse för friluftslivet, naturreservat, Natura 2000-områden, fågel-skyddsområden, nyckelbiotoper och har landskapsbildsskydd.

Åtgärdsförslagen delas in i fyra olika perioder, på kort sikt (2006-2007), medellång sikt (2008-2010) och lång sikt (2011-2014) samt uppföljning. Åtgärder på kort sikt innefattar budgetåret 2006 och äskade medel till 2007, medan åtgärder på medellång sikt berörs under nästa mandatperiod. Åtgärder på lång sikt blir en del av "Karlshamn Vision 2014". Förslaget underlag till handlingsplan är tänkt att fungera som ett kunskapsunderlag vid översiktsplanering. En del av åtgärdsförslagen sträcker sig dessutom över flera perioder och behöver kontinuitet i uppföljning. Detta framgår tydligast i sammanställningen i kapitel 4.7.

3.1. Generellt

Anspråk: Kontinuerlig information.

Åtgärdsförslag: Planera återkommande dialogmöten någon gång per år för att bibehålla en öppen dialog och ömsesidigt utbyte av erfarenheter och samverkan mellan kommunen, föreningar, näringsidkare, boende och andra intressenter i skärgården.

För vidare beredning av: Kommunstyrelsen med berörda nämnder i samverkan.

Anspråk: Aktörssamverkan mellan myndigheter, organisationer och skärgårdskommuner.

Åtgärdsförslag: Samverkan i länet med möten någon gång om året för att diskutera skärgårdsutveckling och dra nytta av varandras kunskap.

För vidare beredning av: Region Blekinge.

Anspråk: Remissinstanser.

Åtgärdsförslag: Berörda föreningar och organisationer erbjuds att bli remissinstans i strategiska frågor som handlar om skärgården.

För vidare beredning av: Kommunala nämnder och kommunstyrelsen.

Anspråk: Handikappanpassning.

Åtgärdsförslag: Föreslagna anspråk handikappanpassas där så är lämpligt.

För vidare beredning av: ?

3.2. Boende och kommunikationer

Karlshamns skärgård har hittills bevarats från hård exploatering och utbyggnad. Den ger därför ett intryck av ursprunglig skärgårdsmiljö.

Skärgårdstrafiken bedrivs idag av två entreprenadföretag: Matvik-Tärnölinjen AB från Matvik till Tärnö via Joggesö, Ekö och Hallö samt Blekinge skärgårdsturer från Karlshamn till Tärnö och Tjärö via Joggesö. Linjerna kompletteras varandra.

Matvik-Tärnölinjen kommer direkt ut till öarna och är lugnare att resa med vid dåligt väder. Båten kan lägga till vid de flesta öarna i Karlshamns skärgård. Linjen bedriver även båttaxi och är en förutsättning för de boende. Det finns önskemål att den ingår i Länstrafiken.

Blekinge Skärgårdsturer ingår redan i Länstrafiken och går från Karlshamn. De har en större båt och behöver därför större djup vid bryggorna. Båten är anpassad till rörelsehindrade och barnvagnar.

Dessutom bedrivs skärgårdstrafik mellan Järnavik och Tjärö av Tjärö Turiststation. Restiden är kort och båten går ofta.

Kort sikt 2006-2007

Anspraak: Upphandling av båtkommunikationer.

Åtgärdsförslag: Se över avtalen vid upphandling med hänsyn till exempelvis vilka öar som angörs och samordnad båttrafik mellan linjerna. Önskemål finns om ökad turtäthet i juni och augusti (enligt juli månads turlista). Kommunens miljöpolicy bör gälla på båttrafiken och att de använder miljövänliga alternativ i bottenfärger, motorer och bränsle.

För vidare beredning av: Kommunstyrelsen i samverkan med länstrafiken.

Anspraak: Nätverk mellan öbefolkningen.

Åtgärdsförslag: Se över kommunens fastigheter och hyr ut lämplig samlingslokal till skärgårdsbor för samvaro. Lokalen bör även vara möjlig att disponera till samlingsutställningar och turistinformation.

För vidare beredning av: Teknik- och fritidsnämnden samt servicenämnden i samverkan med öbor och föreningar.

Möjligheter till finansiering: Boverket kan lämna bidrag till renovering och upprustning?

Medellång sikt 2008-2010

Anspraak: Områdesbestämmelser och riktlinjer för ny-, om- och tillbyggnader i skärgården.

Åtgärdsförslag: Bevara ursprunglig landskapsbild och anpassa byggnader, bryggor och hamnar etc. till den. Ny bebyggelse bör ske i direkt anslutning till redan befintlig. Fastighetsägare efterfrågar praktiska råd och tips på vad man kan göra för att anpassa fastigheter till genuin kulturmiljö och byggnadsstil (till exempel form, stil, läge, storlek och material). Policybeslut med riktlinjer för tillbyggnader av sjöbodrar, gäststugor, bastu och båthus, husbåtar med mera. Dokumentera "typisk" och unik skärgårdsbebyggelse.

För vidare beredning av: Byggnadsnämnden

Anspraak: Busskommunikationer

Åtgärdsförslag: Undersöka möjligheterna till en testperiod om några år med sommarbuss (närtrafik) från Karlshamn till Matvik, som bör vara samordnad med båtturlistan. Önskemål om någon anslutning även via tågstationen eller flygplatsen. Alternativt bör Hällarydslinjen förlängas till Matvik.

För vidare beredning av: Kommunstyrelsen.

Lång sikt 2011-2014

Anspraak: Skärgårdstrafik

Åtgärdsförslag: Samordnad trafik i hela Blekinges kuststräcka, även båt mellan Hanö och Karlshamn.

För vidare beredning av: Länstrafiken i samverkan med Sölvesborg, Karlshamn, Ronneby och Karlskrona kommuner.

Uppföljning

Inga förslag.

3.3. Näringsliv och service

Möjligheter med fler året-runt-boende och turism med förlängd säsong även perioden september-maj gynnar näringslivet och sysselsättningen i skärgården genom distansarbete.

Kort sikt 2006-2007

Anspraak: Kännedom om lokala hantverkare och näringsidkare i skärgården.

Åtgärdsförslag: Marknadsföra det lokala näringslivet för att skapa mer sysselsättning.

För vidare beredning av: Föreningar och näringslivet.

Anspraak: Internet.

Åtgärdsförslag: Erbjud bredband eller alternativ (t.ex. radiolänk)? Går det att teckna säsong-abonnemang?

För vidare beredning av: Kommunstyrelsen.

Möjligheter till finansiering: EU Mål 2 Öarna, Leader+, Länsstyrelsen.

Anspraak: Allmänna bryggor.

Åtgärdsförslag: Omförhandling av allmänna bryggor.

För vidare beredning av: Kommunstyrelsen.

Anspraak: Post och lantbrevbärarservice.

Åtgärdsförslag: Daglig postutdelning 1 juni -31 augusti.

För vidare beredning av: Posten i samverkan med boende, föreningar och privata näringsidkare.

Möjligheter till finansiering: Självfinansieras av nyttjarna.

Anspraak: Dagstidning.

Åtgärdsförslag: Vardagsdistribution av tidning till skärgården.

För vidare beredning av: Tidningsdistributör i samverkan med boende, föreningar och privata näringsidkare.

Möjligheter till finansiering: Självfinansieras av nyttjarna.

Anspraak: Varuförsörjning

Åtgärdsförslag: Underlätta för skärgårdsboende att beställa livsmedel och få leverans till öarna.

För vidare beredning av: Privata näringsidkare tillsammans med föreningar.

Anspraak: Säkrare brand- och räddningstjänst i skärgården.

Åtgärdsförslag: Fastställa strategi och riktlinjer för säkerheten i skärgården (helst året runt).

För vidare beredning av: Räddningstjänsten Västra Blekinge i samverkan med andra aktörer.

Medellång sikt 2008-2010

Anspraak: Policy och riktlinjer för sop- och latrinhanteringen i skärgården.

Åtgärdsförslag: Studera renhållningsordningen och om särskilda regler gäller för skärgården i fråga om källsortering, sophämtning, latrinhantering med mera.

För vidare beredning av: Kommunstyrelsen, teknik- och fritidsnämnden i samverkan med Västblekinge Miljö AB.

Lång sikt 2011-2014

Anspraak: Sjömack

Åtgärdsförslag: Undersöka placering och behov av sjömack med utökad service för förbättrad miljö. För att minska riskerna med transporter av bensindunkar i bilar och småbåtar och undvika spill i hamnen har önskemål om sjömack kommit. Nödvändigt att komplettera med annan verksamhet, t.ex. kiosken och kringsservice.

För vidare beredning av: Intresserade föreningar.

Anspraak: Sjömärken.

Åtgärdsförslag: Utmärkning och underhåll av sjömärken.

För vidare beredning av: Sjöfartsverket.

Anspraak: Äldreomsorg och hemtjänst.

Åtgärdsförslag: Policy och riktlinjer för service till den äldre befolkningen i skärgården.

För vidare beredning av: Omsorgsnämnden.

Uppföljning

Inga förslag.

3.4. Friluftsliv och turism

Särskild hänsyn bör beaktas till eventuella restriktioner i området och att åtgärder sker i samråd med fastighetsägare och berörda myndigheter.

Kort sikt 2006-2007

Anspraak: Förstärka skärgårdens identitet och gemenskap. Bevara traditioner och kulturarv.

Åtgärdsförslag: Bilda nätverk för aktiviteter med skärgårdsbefolkningen. Sammankomster där de äldre berättar om hur det var att växa upp och leva på öarna.

För vidare beredning av: Enskilt initiativ i samverkan med museer, föreningar och hembygdsforskare.

Möjligheter till finansiering: Leader+

Anspraak: Tillgänglighetskarter

Åtgärdsförslag: Kartunderlag över Karlshamns skärgård med bland annat allmänna bryggor och tilläggsplatser, allmänna stigar, badplatser, kultur- och naturhistoriskt intressanta platser markerade. Klargöra rättigheter och skyldigheter med strandskydd och allemansrätten samt allmän hänsyn och ödmjukhet mot människor, djur och natur. Tips om vett och etikett på sjön.

För vidare beredning av: Stigmännens Karlshamns Orienteringsklubb

Möjligheter till finansiering: Statsbidrag till lokal naturvård via Länsstyrelsen.

Anspraak: Varsam naturturism, fiske- och naturguidning.

Åtgärdsförslag: Fastställa riktlinjer och förutsättningar för ekoturism i skärgården och hänsyn till människor, djur och natur. Strategi för långsiktigt hållbar turism med långsam och anpassad utveckling som kan gynna lokal ekonomi och ge sysselsättning i skärgården. Vacker natur och genuin skärgårdsmiljö är attraktionskraften för lokalt miljöanpassad naturturism. Marknadsföra naturen som ett eget värde med guidning, äta, bo och göra. Inventera vilka tillgångar som skärgården har att erbjuda besökare, vilka öar som är lämpliga och tillgängliga? Undersöka hur ekoturism görs på andra ställen. Föreningsaktiviteter med guide turer vid olika årstider för att uppleva skärgårdens geologiska variation i växtlighet, flora och djurliv. Kan utvecklas till lägerverksamhet etc. Även turistevenemang med kulturhistoriska inslag.

För vidare beredning av: Turistbyrån i samverkan med myndigheter, organisationer, föreningar och enskilda samt Blekinge Tekniska Högskola och näringsidkare.

Möjligheter till finansiering: Leader+, Mål 2 Öarna?

Anspraak: Tillgänglighet på militärens mark och bryggor.

Åtgärdsförslag: Försvarsmaktens anläggningar är tillgängliga för allmänheten när det inte är militär aktivitet där. Fortifikationsverket har underhållsskyldighet i 100 år på fastigheterna, men ber allmänheten om hjälp med att meddela eventuellt behov av åtgärder och skötsel. Skyltar med telefonnummer till fortifikationsverket för felanmälan bör finnas i anslutning till bryggorna. Militären efterlyser också djurägare att upplåta betesmark till.

För vidare beredning av: Fortifikationsverket och Marinstaben i Karlskrona i samverkan med nyttjarna, båtclubbarna och teknik- och fritidsnämnden.

Anspraak: Strandskydd.

Åtgärdsförslag: Värna och bevaka strandskyddet och allemansrätten.

För vidare beredning av: Länsstyrelsen.

Anspraak: Sjö- och båtvet

Åtgärdsförslag: Uppdra åt ansvariga uthyrare av båtar, kanoter och andra med vattensporter att upplysa kunderna om gällande sjöregler, såsom lämplig hänsyn och respekt för miljö, djur, natur och andra människor. Utrusta farkosterna med lanternor och/eller reflexer för att synas bättre i mörker, gryning och skymning.

För vidare beredning av: Näringsidkare, föreningar, organisationer och enskilda personer i samverkan med Räddningsverket, Sjöfartsverket, Länsstyrelsen, Kustbevakningen.

Anspraak: Ö-skyltar

Åtgärdsförslag: Större namnskyltar med öarnas namn mot farleden.

För vidare beredning av: Teknik- och fritidsnämnden i samverkan med Länsstyrelsen.

Anspraak: Vägvisnings- och informationsskyltar på Tärnö.

Åtgärdsförslag: Skytning till öns viktigaste besöksmål: Sandvik, Lille Krok, Nabben, postbrygga, gästbrygga, affär, fyr och bygdegård samt fiskegökaeken, högsta toppen, klippbad och medeltida brunn. Arbetet bör ske i samråd med medlemmarna i stugföreningen och övriga fastighetsägare på ön.

För vidare beredning av: Teknik- och fritidsnämnden i samverkan med Tärnö stugförening.

Anspraak: Naturreservatet Sandviks strandäng.

Åtgärdsförslag: Flytta fotbollsmålen från badviken till kommunens mark på lämplig plats söder om Tärnö bygdegård.

För vidare beredning av: Tärnö stugförening.

Anspraak: Grusning av Tärnö byväg.

Åtgärdsförslag: Förbättring av allmän gångväg och omgivningarna. Arbetet bör ske i samråd med medlemmarna i stugföreningen och berörda fastighetsägare på ön.

För vidare beredning av: Tärnö stugförening i samverkan med teknik- och fritidsnämnden.

Möjligheter till finansiering: Vägunderhållsbidrag?

Anspraak: Upprusta Abrams brunn på Tärnö

Åtgärdsförslag: Upprustning av den medeltida brunnen för att återställa den till sitt forna utseende. Varsam röjning av privat mark runtomkring brunnen.

För vidare beredning av: Tärnö stugförening i samverkan med Länsstyrelsen och museer.

Arbetet bör ske i samråd med medlemmarna i stugföreningen och berörda fastighetsägare på ön

Medellång sikt 2008-2010

Anspraak: Nätverk med aktiviteter för öppet landskap

Åtgärdsförslag: Teori och praktik för att stärka gemenskapen och gynna kontinuerlig markvård, kulturhistorisk markanvändning och skötsel. Skapa tillfällen med den äldre skärgårdsbefolkningens kunskap som brobyggare till nästföljande generationer och nyinflyttade öbor. Arrangera olika inspirationsseminarier och vandringar i allt från kulturbygd och historia till miljövård och praktiska tips.

För vidare beredning av: Föreningar eller enskilt initiativ i samverkan med öbor, museer, Länsstyrelsen.

Möjligheter till finansiering: Leader+

Anspraak: Skärgårdsmuseum

Åtgärdsförslag: Belysa och berätta om skärgårdens kulturhistoria, natur- och kulturvärden. Förstärk kulturarvet med gammalt hantverk, redskap och skärgårdsdialekt. Visa på intressanta geologiska, historiska och biologiska fenomen för att öka skärgårdens naturliga attraktioner. Information om allemansrätten och hänsyn i skärgården. Seminarier och workshops tillsammans med turistföreningen, föreningar, organisationer, enskilda personer.

För vidare beredning av: Turistbyrån, föreningar och museer i samverkan. Kartunderlag av Stigmännen Karlshamns Orienteringsklubb,

Anspraak: Turistboende, övernattnig.

Åtgärdsförslag: Bättre marknadsföring av boendalternativ för besökare. Undersöka behovet av att hyra ut lediga fastigheter. Övernattingsstugor för enstaka nätter saknas, det bör finnas fler möjligheter att arrangera t.ex. scoutläger, barnkoloni, tältcamping, organiserad båtcamping. Lämplig placering är utanför Natura 2000-område, t.ex. på Nastensö.

För vidare beredning av: Föreningar, näringsidkare i samarbete med länsstyrelsen och turistbyrån.

Möjligheter till finansiering: Leader+

Anspraak: Gästbryggor och -hamnar

Åtgärdsförslag: Framdagning av laddningsström till gästhamnarna. Kommunens bryggor skyltas med t.ex. "endast avsedd för tillfällig tilläggning max 24 timmar". Vädertjänst i gästhamnar.

För vidare beredning av: Teknik- och fritidsnämnden.

Anspraak: Sittplatser på Tärnö.

Åtgärdsförslag: Sittbänkar (stockar) som inte är flyttbara för att kunna vila sig här och var.

För vidare beredning av: Tärnö stugförening i samverkan med teknik- och fritidsnämnden.

Lång sikt 2011-2014

Anspraak: Fler bryggor, tilläggsplatser och förtöjningsbojar på bebodda och obebodda öar.

Åtgärdsförslag: Planera utökat antal eller förlängda bryggor för båturet friluftsliv på Bockö, Östra Bokö, Fölsö och Brorsö. På Tärnö: Tjuvanabbsområdet, Långa bryggan, cementbryggan söder om långa bryggan. Saltbryggan är i stort behov av reparation. Ge även ut föreskrifter hur tilläggning ska tillämpas på säkraste sätt.

För vidare beredning av: Teknik- och fritidsnämnden i samverkan med Länsstyrelsen och Svaneviks båtklubb.

Möjligheter till finansiering: Kommunal budget och privat stöd till "Bojprojektet".

Anspraak: Natur- och kulturmiljövård

Åtgärdsförslag: Uppdaterad inventering av flora och fauna på öarna för att se över natur- och kulturvärden och uppdatera skötselplaner i bland annat naturreservaten.

För vidare beredning av: Länsstyrelsen, kommunen och övriga markägare.

Anspraak: Sandvik på Tärnö.

Åtgärdsförslag: Undersöka och iordningsställa lämpliga badplatser i skärgården, t.ex. brygga till "dykstenen" i Sandvik på Tärnö. Rensa kontinuerligt från tång. Komplettera eventuellt med grillplats.

För vidare beredning av: Teknik- och fritidsnämnden i samverkan med Tärnö stugförening.

Möjligheter till finansiering:

Anspraak: Utvecklat friluftsliv och naturturism

Åtgärdsförslag: Se över utökad potential för rörligt friluftsliv på Mjöo, Fårö, Lilla Skåningaholmen, Eköholm och norra Ekö, Äspeholmen, Rönneholmen och Nastensö. Även Eriksbergs kuststräcka (5 km vetter mot vardera Hällaryd skärgård och Tjärö). Anpassning till fågel-skyddsområden och annat skydd.

För vidare beredning av: Teknik- och fritidsnämnden.

Möjligheter till finansiering: Leader+

Anspraak: Riksdagens miljömål med hav i balans. Hur mår skärgården?

Åtgärdsförslag: Mäta och analysera miljövärden med avseende på kväveutsläpp m.m. Förhindra algblomning. Vilka miljöinsatser behövs för att värna och bevara t.ex. fiske och andra värden? Vad händer med Karlshamns "levande skärgård" på sikt? Förhindra utsläpp från båtar, avlopp, undvika fiskodlingar i innerskärgården för att verka för renare vatten i skärgården.

För vidare beredning av: Miljöförbundet och Länsstyrelsen.

Anspraak: Underhåll och skötsel på kommunala serviceanläggningar.

Åtgärdsförslag: Långsiktig planering av modernare serviceanläggningar på öarna. Se även över servicen i samband med upphandling av entreprenörer.

För vidare beredning av: Teknik- och fritidsnämnden.

Uppföljning

Anspraak: Upprätta riktlinjer för kommunens fastigheter.

Åtgärdsförslag: I samband med ny upphandling av entreprenörer utfärda riktlinjer med fastigheternas användningsområden, tillgänglighet för allmänhet, upprustning, uthyrning, skötsel och ansvar.

För vidare beredning av: Servicenämnden.

Anspraak: Naturvård

Åtgärdsförslag: Samordna naturvårdande insatser och information mellan kommun, länsstyrelse och skogsvårdsstyrelse.

För vidare beredning av: Kommunen i samverkan med länsstyrelsen och skogsvårdsstyrelsen.

Anspraak: Öppet landskap

Åtgärdsförslag: Rövning och skötsel av naturskyddsområden enligt skötselplanerna för att minska igenväxning och förslyning. Uppföljning av skötsel- och bevarandeplaner i naturreservat och Natura 2000-områden.

För vidare beredning av: Länsstyrelsen

Möjligheter till finansiering: "Gröna jobb" eller andra arbetsmarknadsåtgärder i samverkan med Skogsvårdsstyrelsen, Länsstyrelsen och servicenämnden.

Anspraak: Öppet landskap

Åtgärdsförslag: Samarbete mellan markägare och djurhållare för att öka arealen betad mark. Helst sambete med olika djurslag. (El)stängsel för att hålla djuren från tomterna på bebodda öar.

För vidare beredning av: Markägare

Möjligheter till finansiering: EU-medel.

3.5. Matviks hamn

Kort sikt 2006-2007

Anspraak: Bilda bryggförening eller båtklubb i Matvik.

Åtgärdsförslag: Kommunen bör i ett startskede hjälpa till med administration, praktisk vägledning och formalia för att bilda föreningen, underlätta samverkan mellan kommunen, båtägare och fastighetsägare. Ordning och reda ut problemen i tid, brottsförebyggande åtgärder.

För vidare beredning av: Samverkan med föreningar och teknik- och fritidsnämnden.

Möjligheter till finansiering: Leader+, EU Mål 2 Öarna?

Anspraak: Anslagstavla i Matviks hamn

Åtgärdsförslag: Använd anslagstavlan i Matviks hamn för (turist)information om skärgårdens regler (t.ex. om allemansrätten, strandskydd).

För vidare beredning av: Teknik- och fritidsnämnden, turistbyrån och berörda myndigheter.

Anspraak: Skyltar på bryggor.

Åtgärdsförslag: Tydlig skyltning av bryggan för företagare samt gästplatser. Önskemål om reflexer vid bryggorna så att de syns utifrån havet och 5 knop-skylt i hamnen. Numrera även lastbryggorna för att underlätta att hitta till rätt brygga.

För vidare beredning av: Bryggförening alternativt teknik- och fritidsnämnden.

Anspraak: Nybyggda kajen.

Åtgärdsförslag: Livräddningsstege längst ut på den nybyggda piren.

För vidare beredning av: Teknik- och fritidsnämnden.

Anspraak: Rensa undan material m.m. vid hamnen.

Åtgärdsförslag: Ta hand om grushögarna och annat material i rimlig tid och placera det på lämpligaste plats under tiden.

För vidare beredning av: Nyttjarna. Teknik- och fritidsnämndens tillsyn och gällande regelverk.

Möjligheter till finansiering: Avgift 500 kr.

Medellång sikt 2008-2010

Anspraak: Områdesbestämmelser för Matvik.

Åtgärdsförslag: Matviks hamn behöver studeras och planeras i ett större helhetsperspektiv.

Vad vill kommunen med hamnen och hur når man dit? Vem/vilka ska Matvik vara till för?

Hur ska båttrafiken se ut i framtiden? Matvik är en viktig länk för de boende att utgå från för att snabbt komma till skärgården. Utreda förutsättningarna för vågbrytare mot sydostliga vindar.

Se även förslagen under rubriken "boende och kommunikationer", "näringsliv och service".

För vidare beredning av: Byggnadsnämnden och teknik- och fritidsnämnden i samverkan.

Anspraak: Bemanning och tillsyn.

Åtgärdsförslag: Bemanna Matvikshamnen sommartid så den blir känd för båtturister, för att minimera antalet olyckstillfällen och båt- och bilstölder, städa toaletter och hålla rent i området samt informera turisterna. Båtägare kan grönskylda sina lediga båtplatser.

För vidare beredning av: Bryggföreningen alternativt teknik- och fritidsnämnden.

Möjligheter till finansiering: Höjd båtplatsavgift ca 250 kr/sommarmånad (för bemanning med 40 timmars arbetsvecka).

Anspraak: Samlingspunkt i Matvik.

Åtgärdsförslag: Önskemål att kiosken blir en viktig samlingspunkt och navet i hamnen för dem som passerar eller har ärenden i hamnen. Med en utökad verksamhet i kiosken kan Matvik bli ett intressant utflyktsmål och startplats för skärgårdsbesökare. Genom samverkan med andra företag i området skulle kiosken kunna ha plats för utställning av lokala hantverkare och turistinformation.

För vidare beredning av: Entreprenör i samverkan med byggnadsnämnden, teknik- och fritidsnämnden, föreningar och båtägare.

Anspraak: Servicebyggnaden

Åtgärdsförslag: Tydliga skyltar och information om vem toaletter och duschar är till för. Begränsa tillgängligheten för obehöriga genom kort eller kod som kopplas till båtplatserna. Tvättmaskiner med poletter (bör inte belasta båtavgiften).

För vidare beredning av: Bryggförening alternativt teknik- och fritidsnämnden.

Anspraak: Sophanteringen i Matvik.

Åtgärdsförslag: Se över policy och riktlinjer för hur sophantering och latrintömning ska skötas i hamn och på öarna i framtiden. Anpassad tömningsintervall av sopor och latrin till säsongen. Bättre och tydligare information om källsorteringen: var och vad får slängas? Tydlig hantering av miljöfarligt avfall, som ska lämnas i Tubbaryd. Sopcontainer vid pingst och midsommar att kasta sopsäckar i. Container eller dylikt för sorterade grovsopor 1-2 gånger/säsong. Miljöavgifter för fastighetsägare bekostar sophanteringen, endast ett fåtal båtägare som har fastighet på annat håll.

Anpassa öppettiderna för återvinningscentralen i Hällaryd till veckoslut när skärgårdsbefolkningen är på väg hem, t.ex. söndag eftermiddag klockan 15-19.

För vidare beredning av: Västblekinge Miljö AB, Återbruket och nyttjarna i samverkan.

Anspraak: Fler parkeringsplatser.

Åtgärdsförslag: Undersöka möjligheterna till mer ordning och reda genom att markera parkeringsplatser tydligt.

För vidare beredning av: Teknik- och fritidsnämnden, byggnadsnämnden och nyttjarna.

Anspraak: Sjöbodar och förvaring

Åtgärdsförslag: Studera behovet av småbodar (sjöbodar) för cyklar och lager samt framdragning av 220 volt el dit.

För vidare beredning av: Byggnadsnämnden och teknik- och fritidsnämnden i samverkan med nyttjarna.

Lång sikt 2011-2014

Anspraak: Lastbryggan

Åtgärdsförslag: Handikappanpassa lastbryggan med stolpar och steg för ombordstigning.

För vidare beredning av: Båtkommunikationsentreprenören.

Anspraak: Belysning på cementbryggan.

Åtgärdsförslag: Placera en gatlykta vid informationstavlan för att inte blända från havet.

För vidare beredning av: Teknik- och fritidsnämnden.

Uppföljning

Anspraak: Gång- och cykelbana från Hällaryd till Matvik och vidare över Vettekulla till Kollevik.

Åtgärdsförslag: Se Vägverkets utredning.

För vidare beredning av: Vägverket samt teknik- och fritidsnämnden på enskild väg.

3.6. Vatten och avlopp

Kort sikt 2006-2007

Anspraak: Vatten och avlopp, gärna året runt, ökad kapacitet sommartid.

Åtgärdsförslag: Fastställa en policyinriktning och strategi för skärgården, som är långsiktigt hållbar enligt lagar och intentioner i riksdagens miljökvalitetsmål m.m. Upprätta en miljökonsekvensbeskrivning och handlingar för tillstånd. Studera (miljövänliga) alternativ till avlopp.

För vidare beredning av: Teknik- och fritidsnämnden och VA-verket i samverkan med Lantmäteriet och samfällighetsföreningar på öarna. Samråd med Länsstyrelsen och övriga berörda aktörer.

Anspraak: Information till alla fastighetsägare samt samfällighetsföreningar

Åtgärdsförslag: Förtydliga förutsättningarna för vatten och avlopp, t.ex. anslutning i efterhand, administration för samfälligheten att hantera årsavgifter, kommunens anläggningar och byggnader i skärgården - hur ska kommunen betala anslutningsavgift till samfälligheten, anslutningsavgifter för uppdatering av befintliga ledningar, infiltrationsanläggningars utseende, vilka alternativ finns det?

För vidare beredning av: Teknik- och fritidsnämnden i samverkan med VA-verket och Lantmäteriet.

Möjligheter till finansiering:

Medellång sikt 2008-2010

Inga förslag.

Lång sikt 2011-2014

Inga förslag.

Uppföljning

Anspraak: Värna om miljön.

Åtgärdsförslag: Informera om betydelsen av att välja "rätt" kemikalier och miljövänliga alternativ. Gäller även disk- och tvättmedel för att minska övergödning, algblooming m.m. i skärgårdens känsliga natur.

För vidare beredning av: Miljöförbundet Blekinge Väst i samverkan med VA-verket.

3.7. Sammanställning av åtgärdsförslagen

Behov		2006	2008	2011	Upp- följ- ning
		- 2007	- 2010	- 2014	
<i>Förkortningarna nedan betyder: A allmänt, B boende, K kommunikationer, N näringsliv, S service, FT friluftsliv och turism, M Matviks hamn, VA vatten och avlopp.</i>					
A	Kontinuerlig information	*	*	*	*
A	Aktörssamverkan	*	*	*	*
A	Remissinstanser	*	*	*	*
A	Handikappanpassning	*	*	*	*
B	Nätverk för öbor	*			
B	Områdesbestämmelser för skärgården		*		
K	Båtkommunikationer	*			
K	Buss från Karlshamn till Matvik		*		
K	Skärgårdstrafik i Blekinge			*	
N	Hantverkare och näringsidkare i skärgården	*			
S	Internet	*			
S	Allmänna bryggor	*			
S	Postservice	*			
S	Dagstidning	*			
S	Varuförsörjning	*			
S	Brand- och räddningstjänst i skärgården	*			
S	Sop- och latrinhantering i skärgården		*		
S	Sjömack			*	
S	Sjömärken			*	
S	Äldreomsorg och hemtjänst i skärgården			*	
FT	Skärgårdens identitet o traditioner	*			
FT	Tillgänglighetskartor	*			
FT	Friluftsliv och naturturism	*		*	
FT	Militär mark och bryggor	*			
FT	Strandskydd	*			
FT	Sjö- och båtvet	*			
FT	Ö-skyltar	*			
FT	Skyltar på Tärnö	*			
FT	Sandvik på Tärnö	*		*	
FT	Tärnö byväg	*			
FT	Abrams brunn på Tärnö	*			
FT	Öppet landskap, markvård		*		*
FT	Skärgårdsmuseum		*		
FT	Turistboende, övernattnig		*		
FT	Sittplatser på Tärnö		*		
FT	Fler bryggor, tilläggsplatser o förtöjningsbojar		*	*	
FT	Natur- och kulturmiljövård			*	*
FT	Hav i balans			*	
FT	Kommunala serviceanläggningar på öarna			*	*

	Behov	2006 - 2007	2008 - 2010	2011 - 2014	Upp- följ- ning
M	Bryggförening	*			
M	Anslagstavla för information	*			
M	Skyltar på bryggor	*			
M	Stega vid nybyggda kajen	*			
M	Rensa undan material	*			
M	Områdesbestämmelser för Matvik och hamnen		*		
M	Bemannning och tillsyn i hamnen		*		
M	Samlingspunkt i Matvik		*		
M	Servicebyggnaden		*		
M	Riktlinjer för sophantering i Matvik		*		
M	Fler parkeringsplatser		*		
M	Sjöbodar och förvaring		*		
M	Lastbryggan			*	
M	Belysning			*	
M	Gång- och cykelbana				*
VA	Policy och strategi för vatten och avlopp i skärgården	*			
VA	VA-information till fastighetsägare	*			
VA	Värna om miljön				*

4. Bilagor

Planering och beslut som rör skärgården ska fattas så nära människorna som möjligt. Den lokala nivån har därför fått utökade möjligheter och befogenheter att delta och påverka beslutsprocessen.

För att förankra och engagera aktörerna har små arbetsgrupper med representanter från ett urval av intressenterna och aktörerna uppmuntrats. Arbetsgrupperna har diskuterat och kommit fram med förslag och idéer. Dialogmöten och samråd med medborgare, kommunala och regionala tjänstemän och politiker har skett i "skärgårdsforum". Detta för att ta tillvara den lokala kraften och stimulera skärgårdsutveckling och småskalig företagsutveckling.

Här följer minnesanteckningar från dialogmöten, aktörssamverkan och inkomna förslag i sin helhet.

Bilaga 1. Dialogmöten och samråd, intervjuer och enkäter

- Fast boende
- Företagare i skärgården
- Skärgårdsforum
- Kvinnor i skärgården
- Enkät med besökare och turister

Bilaga 2. Inlämnade förslag och synpunkter

Synpunkter och förslag via kommunens hemsida, förslagslådor, telefonsamtal och korrespondens.

För att ta del av bilaga 1 och 2 hänvisas till Samhällsbyggnadsförvaltningen.